

14/2/2018

נייר עמדה בנושא: התמכרויות בקהילה הטרנסית

מוגש מטעם ארגון "מעברים - שינוי בר קיימא לקהילה הטרנסית"

רקע והתמודדויות:

כ-0.58% מהאוכלוסייה הם אנשים טרנסג'נדרים (החווים פער בין הזהות המגדרית שלהם לזו המצופה מהם המין בו סומנו בלידתם) - כ-47,000 איש בישראל¹. חלק מהאנשים הטרנסג'נדרים סובלים מדיספוריה מגדרית - דכדוך בשל תחושת אי הלימה בין הזהות המגדרית למין אליו שוייכו בלידתם. לעיתים מתבטאת בניכור מהגוף, ומצוקה זמנית או מתמשכת.²

אנשים טרנסים הם בסיכון גבוה לאלימות פיזית³, נפשית ומינית⁴, אפליה בתעסוקה (68%)⁵, אבטלה, או שכר נמוך ממינימום⁶, עוני, מחוסרות דיור, ניתוק משפחתי, דחיקה לשולי החברה ולזנות. נערות טרנסיות מהוות 16% מהנוער בזנות בת"א⁷ - פי 28 משיעורן באוכלוסייה.

ישנו מחסור במענים יעודיים לאנשים טרנסים, וחוסר נגישות למענים קיימים. כל מענה הכולל הלנה המחולק לגברים/נשים (למשל אישפוזיות, מקלטים לחסרי בית) אינו תמיד מוכן לקבל אליו אנשים טרנסג'נדרים. לעיתים הפתרון היחיד המוצע הוא במגדר לא מתאים. קיים מחסור בידע מקצועי, פאתולוגיזציה של הזהות, ולעיתים עוינות מצד נותני שירות. מערכות מתקשות להתמודד עם תחלואה נלווית לשינוי המגדרי, שכן בשל טרנספוביה רבים מתמודדים גם עם חרדה, דיכאון, הפרעות אכילה, ופוסט טראומה. רבים נמנעים מלפנות לעזרה בשל חוויות לא טובות שחוו בעבר.

התמכרויות: רבים ורבות בקהילה הטרנסית חווים תחושת בדידות ושונות מגיל צעיר מאד, ובשל כך נמצאים בסיכון להתמכרות. בנוסף, כיוון שהאוכלוסייה הטרנסית, מתמודדת עם מצוקות רבות, כאמור, אחת מדרכי ההתמודדות של הפרטים בה היא שימוש בסמים, כדי לשרוד את הימים, או להתנתק ממנו, או כסוג של טיפול עצמי (self medication) בשל קושי לקבל סיוע ממערכת הבריאות. בנוסף, אין מחקרים בארץ, ואין רבים בעולם החוקרים את נושא ההתמכרויות בקרב טרנסים, מה שמעלה חסם נוסף לטיפול ויצירת מענים. בשל כל אלו, אנשים טרנסג'נדרים נמצאים בסיכון גבוה להתמכרויות.

בשל בעיית תלות בחומרים בקהילה הטרנסית, והעובדה שמכורים/ות טרנסג'נדרים/ות אינם יכולים להגמל באישפוזיות גמילה כיום, התוצאה היא שהם נמצאים לא מתאימים גם למסגרות אחרות שמטפלות בבעיות נפוצות כמו טראומה ואובדנות..

אודות מעברים והמצב כיום:

- מעברים היא העמותה הגאה היחידה שמשרתת ספציפית את הקהילה הטרנסג'נדרית. העמותה קיימת 4 שנים, ומקבלת כ-30 פניות לסיוע בחודש. העמותה מפעילה שירות הנגשת מידע וסיוע, אשר מעודד פנייה לגורמי טיפול ומסייע בתיווך.
- ידוע על מקרה אחד לפחות בו אשה טרנסית חוייבה להכנס לאישפוזית כ"גבר" וללא טיפול הורמונלי, ועל מקרים נוספים של נשים טרנסיות שסרבו להעזר באישפוזית כיוון שלא ניתן להן מענה במגדרן.
- באוגוסט 2017 נעשתה פנייה ראשונית למנהלת המחלקה לטיפול בהתמכרויות, האגף לברה"ן, במשרד הבריאות שנענתה בחיוב, אך טרם התקיימה.

אנו מבקשים:

- קביעת מדיניות להנגשת אישפוזיות הגמילה: ישנם דרכים רבות לשלב אנשים טרנסים במענים ממוגדרים המחולקים לגברים/נשים, והדבר כבר נעשה בהצלחה במערכות אחרות, כמו כן, יש לשקול יצירה של מענים יעודיים. יש לאפשר לאנשים טרנסג'נדרים להמשיך בטיפול הורמונלי במהלך שהייה באישפוזית, תרופות אלו הן חלק מסל הבריאות ונחשבות הכרחיות לבריאות הנפשית של אנשים טרנסג'נדרים. יש להעזר באיגודי הקהילה בעת קביעת מדיניות.
- סיוע במחקרים: אין די מחקרים, ובפרט בנושא התמכרויות, יש להם חשיבות מכרעת ליצירת מענים וקביעת מדיניות.
- סיוע בקידום הכשרות: בתחום ההתמכרויות בפרט, וכל שירות הנותן מענה לאנשים טרנסג'נדרים.

נתונים נוספים ניתן למצוא באתר מעברים: <http://www.maavarim.org>

נשמח לעמוד לרשותכם ולסייע בכל דבר ועניין, אל תהססו לפנות אלינו.

¹Flores, A. R., Herman, J. L., Gates, G. J., & Brown, T. N. T. (2016). How many adults identify as transgender in the United States?

²American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®)*. American Psychiatric Pub

³דו"ח מרכז ניר כץ, אגודת הלהט"ב (2016)

⁴Testa, R. J., Sciacca, L. M., Wang, F., Hendricks, M. L., Goldblum, P., Bradford, J., & Bongar, B. (2012). Effects of violence on transgender people. *Professional Psychology: Research and Practice*, 43(5), 452.

⁵ קופפר, ח. (2014). סקר תחושות וחוויות האפליה של מועסקים מקהילת הלהט"ב בשוק העבודה בישראל, דוח מסכם, נציבות שוויון הזדמנויות בעבודה, משרד הכלכלה.

⁶ גופן, ר. ושני, א, מרפאת גן מאיר בשיתוף המרכז הרפואי נס ציונה, עבודה שלא פורסמה

⁷ דו"ח השנתי, עמותת עלם (2015)